

תאריך: 02.06.2015
בתשובה נא לציין: 78596

בפקס: 02-6467067

לכבוד
גב' ז'נה מודזגברישוויילי, עו"ד
ראשת המבת"ן
משרד המשפטים
הנרייטה סולד 1, ת"א

שלום רב,

הנדון: עדכון מראש בדבר גביית עדות ממתלוננים המוחזקים בכלא

1. הריני לפנות אלייך, בשמם של הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל (להלן: **הוועד**) והמוקד להגנת הפרט (להלן: **המוקד**), בנושא שבנדון, כדלקמן.
2. הוועד והמוקד נוהגים להגיש למבת"ן תלונות על עינויים והתעללות כלפי נחקרי שב"כ במתקני החקירות השונים בישראל. כחלק מטיפולכם בתלונות, הנכם נוהגים לגבות את גרסתם של המתלוננים לאחר הגשת התלונה. לעתים המתלוננים עדיין מוחזקים מאחורי סורג ובריה בעת גביית העדות, ולעתים הם כבר השתחררו לביתם.
3. במצב השני, נעשית מצדכם פנייה אל שני הארגונים בכדי שיסייעו בתיאום מסירת העדות. בנוסף, מתאפשרת נוכחות מלווה בעת מסירת העדות. לא כך הדבר במצב הראשון, קרי, מצב בו המתלונן עודנו מוחזק בין כותלי הכלא. במקרים אלו, אתם מסרבים לעדכנו מראש אודות כוונתכם לגבות עדות. מצב דברים זה, פוגע הן ביכולתכם לבצע בדיקה אפקטיבית של התלונה והן באיכות ייצוג המתלוננים על ידינו, והכל מהסיבות שיפורטו להלן:
4. ראשית, הן לוועד ולמוקד, כמייצגי המתלוננים, והן למבת"ן, ישנו אינטרס משותף בגבייתתה המוצלחת של עדות המתלונן, כדי לקדם בדיקת תלונות ולאפשר כך פיקוח ובקרה על המערכת. יש להניח כי עדכונם מראש של מתלוננים בדבר גבייתתה הקרובה של העדות יוביל להגברת שיתוף הפעולה מצדם בהליך, מה שימנע סגירות תיקים בשל "היעדר שיתוף פעולה", כפי שקורה ברבים מן התיקים כיום.
5. שנית, הטיפול בתלונות על-ידי המבת"ן אורך זמן רב, לעתים רב מאוד. מדובר על חודשים ארוכים, ואף שנים. שיהוי כבד זה בטיפול בתלונות מחייב, לכל הפחות, מתן אפשרות לב"כ המתלוננים לעדכן את המתלוננים אודות סטטוס הטיפול בתלונה ע"י המבת"ן והכוונה לגבות מהם גרסה.

6. שלישית, סעיף 14 לחוק זכויות נפגעי עבירה, תשס"א-2001, קובע כי "נפגע עבירת מין או אלימות זכאי שאדם המלווה אותו, לפי בחירתו, יהיה נוכח בעת חקירתו בגוף החוקר...". על אף שזכות זו אינה מתקיימת כלפי המתלוננים הכלואים, הרי שממנה נובעת הזכות המינימאלית של המתלונן, נפגע העבירה, היא כי יידע מראש כי הגוף החוקר עומד לגבות את עדותו, זאת באמצעות יידוע באי כוחו בעניין.
7. מכאן גם נובעת הסיבה הרביעית; מאחר שלגבי מתלוננים שכבר השתחררו המבתי"ן מתאם באמצעותנו את גביית העדות, ואף מתיר למלווה להיות נוכח בעת גבייתה, כך שמקוימים העקרונות הקבועים בחוק דלעיל, לא ברורה לנו הסיבה בגינה מופלים לרעה מתלוננים כלואים, מהם נשללת הזכות לדעת מראש אודות גביית העדות. דינם של אלה צריך להיות כשל המשוחררים.
8. כאן המקום להדגיש, כי איננו מבקשים תאריך מדויק של גביית העדות הצפויה, כי אם יידוע בדבר כוונה כללית לגבות עדות בזמן הקרוב, כחודש עד חודשיים לפני מועד הגבייה בפועל. כך לטעמנו לא תיפגע התנהלות הבדיקה המקדמית, ואנו נוכל להספיק לבקר את המתלוננים בכלא וליידעם בדבר הביקור הצפוי של נציגי המבתי"ן.
9. לאור כל זאת, נודה לך באם מעתה ואילך, תעדכנו מראש את בי"כ המתלוננים, מהוועד ומהמוקד, בדבר הכוונה לגבות עדות ממתלוננים המוחזקים במשמורת.

בברכה,

דניאל שנהר, עו"ד